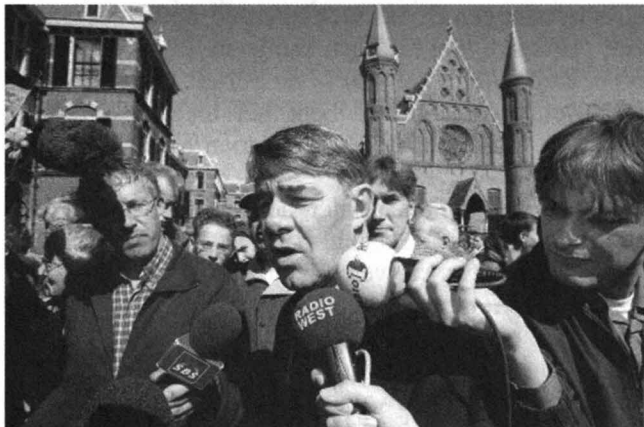

VADER OP TV

De gevolgen van een aangepast SGP-mediabeleid aanschouwelijk gemaakt

Inleiding

In het SGP-jaarverslag over 2004 - dat op de partijdag van 2 april 2005 behandeld is - wordt er melding van gemaakt dat het hoofdbestuur besloten heeft om de bestaande mediarijchlijn uit 1994 deels te verruimen (p. 16-17). Wat het 'actief gebruik' van de media radio en tv betreft blijft het *afwijzend* standpunt gehandhaafd (voorbeelden van 'actief gebruik' zijn: het gebruikmaken van de aan politieke partijen toegewezen zendtijd, het in verkiezingstijd uitzenden van SGP-reclamespotjes op radio of tv en zelf het initiatief nemen tot het geven van een interview op radio of tv). Alleen ten aanzien van het 'passief gebruik' zijn de regels versoepeld. Voorheen werd alleen daartoe gerekend en geoorloofd geacht het gefilmd worden tijdens een debat en het te woord staan van een radio- of tv-verslaggever als men in de wandelgangen onvermijdelijk een microfoon onder de neus geduwd krijgt. Het aan huis afspraken maken met een radio- of tv-verslaggever of het naar hun studio's afreizen, was niet toegestaan. In praktische zin betekende dit dat geen contact gezocht werd met deze media en voorzover men benaderd werd (bijvoorbeeld voor een interview), afgezien werd van deelname aan uitzendingen.

Tot passief gebruik werd voorheen alleen gerekend het gefilmd worden tijdens een debat en het te woord staan van journalisten als men in de wandelgangen onvermijdelijk microfoons onder de neus gedrukt krijgt.

Maar vanaf nu mag een SGP'er, indien hij daarvoor wordt gevraagd, wel zijn medewerking verlenen "aan een optreden voor radio of televisie wanneer standpunten worden toegelicht of verdedigd, **tenzij**: de uitzending een karakter heeft dat zich niet verdraagt met de boodschap van de SGP, van de betreffende omroep of

programmamaker geen objectieve weergave mag worden verwacht of uitzending op zondag zal plaatsvinden. Onder dezelfde voorwaarden mag ook meegedaan worden aan een debat waaraan één of meer andere partijen deelnemen" (Zie: *De Banier*, 1 juli 2005, p. 11). Om aanschouwelijk te maken wat de gevolgen van deze versoepeling of oprekking van het 'passief gebruik' zullen zijn, leggen we ons oor te luister in een gezin waarvan de vader raadslid is namens de SGP, de moeder huisvrouw, zoon Karel (15) het voortgezet onderwijs volgt en dochter Marieke (19) voor medisch analiste studeert aan een hogeschool.

Karel komt thuis

Het loopt al tegen etenstijd. We zien Karel, die bij een vriend geweest is, zich naar huis spoeden. Vlak bij zijn huis loopt hij zijn buurjongen Bram tegen het lijf. Na kort met hem gesproken te hebben, stevent hij opgetogen op huis aan om toestemming van zijn moeder te vragen. We zullen nu verder het gesprek af luisteren:

Karel: Moeder, mag ik vanavond tv-kijken bij Bram?
Moeder, direct reagerend: Maar jongen toch, je weet toch waarom we geen tv in huis hebben. Daarover komt zoveel wat zondig is. Dat was al zo toen ik klein was, maar nu is dat nog vele malen erger, hoor! Nee, je mag er beslist niet heen. Je moet ook bedenken, als we naar al die zonden gaan zitten kijken en erom lachen, dat we dan zelf ook zondigen. Dan worden het feitelijk ook onze zonden. En wie op tv steeds maar allerlei zondige daden ziet en onbijbelse visies hoort goedpraten, went aan het kwaad en vindt veel zonden al gauw geen zonden meer.

Karel: Maar moeder, ik ben nog niet uitgesproken. Ik ga helemaal geen zondige films bekijken! Bram van de burens zei dat vader vanavond op tv komt. U weet toch nog wel dat vader nog niet zolang geleden in de raad een hele rede gehouden heeft tegen het openstellen van winkels op zondag. Daarvan heeft een kort verslag in een plaatselijk huis-aan-huis-krantje gestaan en ook het *RD* heeft er een berichtje van gemaakt. Nu blijken deze verslagen de aandacht getrokken te hebben van een tv-verslaggever die juist op zoek was naar een SGP'er die zijn mening wilde geven over een recent gepubliceerd wetenschappelijk onderzoek waarin de onderzoekers tot de conclusie kwamen dat het openstellen van winkels op zondag ronduit slecht is voor de lichamelijke en psychische gezondheid van winkeliers en hun personeel. Zo is hij dan bij vader terecht geko-

men. Hij heeft vader een tv-interview afgenomen. Naast vader is ook iemand van het CDA, van D'66 en van de SP geïnterviewd. Deze interviews worden vanavond uitgezonden. Om acht uur begint het. Bram zei dat dit tijdstip voor hem goed uitkwam, want van halfacht tot acht uur zou een gezamenlijk optreden van zijn favoriete popgroep met een op dit moment zeer populaire homoseksuele zanger uitgezonden worden. Als ik nu zorg, moeder, dat ik precies om acht uur bij Bram ben, dan is dat gedoe met die zanger en popgroep precies voorbij. Vindt u het goed, moeder?

Moeder: Nee Karel, ik vind het niet goed. Je moet niet gaan, want als je hieraan begint dan is het einde zoek, jongen. De volgende keer vraagt Bram misschien wel of je komt kijken naar een film van bijvoorbeeld dat mooie natuurpark in het zuiden van Afrika of van de reeën op de Hoge Veluwe.

Nee, als je hieraan begint, is het einde zoek, jongen. De volgende keer vraagt Bram misschien wel of je naar een prachtige natuurfilm komt kijken van bijvoorbeeld de reeën op de Hoge Veluwe of iets dergelijks.

Karel, enigszins fel: Dat is oneerlijk, moeder! Ik mag niet gaan kijken, maar vader laat zichzelf wel voor de tv interviewen. En wat moet ik nu tegen Bram zeggen? Hoe kan ik dit ooit aan hem uitleggen?

Moeder: Ja, dat weet ik ook niet zo direct. Eerlijk gezegd ben ik er niet gelukkig mee dat vader dit gedaan heeft. Maar laten we maar even wachten met verder praten tot vader thuiskomt. Hij zal zo wel komen. Ik hoor al wat.

Karel: Dat is vader niet, maar Marieke.

Marieke komt binnen

Moeder: Ha meid, ben jij er al. Ik dacht dat het vader was. Wat ben je vroeg, zeg.

Marieke: Inderdaad moeder. De treinen reden vanmiddag met enige vertraging, daardoor kon ik net een trein eerder nemen.

Moeder: Maar wat kijk je toch sip, Marieke, is er wat? Heb je vandaag een slecht cijfer voor de uitvoering van het bloedonderzoek gekregen?

Marieke: Nee moeder, dat is het niet. Ik had er een acht voor. Maar er is iets anders. U weet nog wel dat ongeveer een halfjaar geleden mijn klasgenoten aan mij vroegen waarom wij geen tv en radio in huis hadden. Ik heb hen toen gewezen op het feit: dat in veel radio- en tv-programma's de Naam des Heeren door vloeken zo schrikkelijk ontheiligd wordt, dat in veel ten hore gebrachte muziek een leven zonder en los van God wordt verheerlijkt en aangeprezen en dat heel veel tv-documentaires en -films spannend worden gemaakt door sex, moord, bloed en geweld en door liegen en bedriegen, wat allemaal geheel tegen Gods geboden ingaat. Verder heb ik hen gewezen op het feit dat je door hetgeen je op de radio hoort en nog veel meer door hetgeen je op tv ziet en hoort, ongemerkt sterk beïnvloed wordt. Je krijgt over allerlei zaken een mening opgedrongen die vaak anders is dan de Bijbel ons leert. Vandaar dat kerkelijke mensen die in het verleden toch een tv in huis genomen hebben, vaak na kortere of langere tijd anders zijn gaan leven. Zij hebben de Bijbel als richtsnoer voor hun leven losgelaten, zijn aan de absolute waarheid van de Bijbel gaan twifelen en komen nooit of bijna nooit meer in de kerk.

Ook heb ik hun eerlijk verteld dat ik elke dag bid of de Heere me voor verzoeken, voor het vallen in zonden bewaren wil, daar ik en wij allemaal van onszelf zo zwak zijn dat wij niet een ogenblik zouden kunnen bestaan en onze doodsvijanden, de duivel, de wereld en ons eigen vlees, niet ophouden ons aan te vechten. Als ik dan naar de radio ga luisteren of tv ga kijken waarop zoveel dat zondig is, begeerlijk voorgesteld wordt, dan ga ik de verzoeken tot zonden waartegen ik bid, zelf opzoeken. Ja, dan vraag ik er feitelijk om om zondige gedachten te krijgen. Ze voelden toen wel aan dat én bidden tegen de verzoeken én de verzoeken zelf opzoeken niet tezamen kan gaan.

Moeder: Ja Marieke, wat je nu vertelt, dat kan ik me nog wel herinneren. Je hebt het toen ook verteld. Maar... je medestudenten deden toen toch niet vervelend tegen je?

Marieke: Nee, helemaal niet, het was meer uit belangstelling dat ze het vroegen. Kijk, de meeste studenten doen nergens aan en weten heel weinig van de Bijbel. Van de Gereformeerde gezindte weten ze vaak nog wel een aantal uiterlijke kenmerken te noemen, maar waarom we zus of zo doen, weten ze echt niet. Juist dat willen ze vaak weten, wanneer je met hen in gesprek raakt. Behalve waarom we geen radio en tv hebben, vroegen ze bijvoorbeeld ook waarom ik altijd een rok draag en een hoed op moest naar de kerk. En één van hen wilde weten of wij als groep ons zoveel mogelijk terugtrekken uit de maatschappij om afgeschermd te zijn van de wereld? Ik heb geantwoord dat dat niet het geval was, maar dat wij ernaar streven om deel te nemen aan het maatschappelijke en politieke leven, mits of zolang we principieel maar niet in de knel komen. Als voorbeeld heb ik genoemd dat vader namens de SGP zitting had in de gemeenteraad. Maar had ik dat maar niet gezegd?

ER GOED GEBRUIK VAN MAKEN?

“Men wil er tegenwoordig ook nog wel achter wagschuilen, als men zoveel instrumenten uitvindt die louter en alleen voor werelds vermaak gebruikt worden, dat het toch een gave Gods is om ze uit te vinden. Het laatste is vanzelf waar, maar de door de zonden verdorven mens gebruikt de uitvindingen die er zijn, tot zijn eigen verderf. (...). Men huivert er van als men hoort wat er zelfs onder de naam van christelijk door radio en televisie komt. Neen, het bezitten van al deze instrumenten is niet goed te praten, al wil men voorgeven dat men er een goed gebruik van maakt. Men zou ze wel goed weten te gebruiken, als men door de zonde niet zo gans verdorven was. Maar nu is het niet te zeggen aan welke gevaren men zichzelf en zijn kinderen blootstelt. We hebben op dat gebied al ervaring genoeg opgedaan. Het komt wel openbaar wat de mens het meeste trekt als hij zulke instrumenten in zijn bezit heeft. De verleiding is maar al te groot”.

-Ds. F. Mallan, *Het boek der Openbaring*, dl. 1, 1976, p. 411-

Moeder: Waarom Marieke?

Marieke: Wel, vanmiddag kwamen twee van mijn klasgenoten op hoge benen naar mij toe. Ze hadden in een tv-gids ontdekt dat er vanavond op tv een interview met vader uitgezonden zou worden. Vader was daarvoor aangezocht en had daarin toegestemd. Hierover waren ze zeer verbolgen. ‘Jullie zijn tegen tv, jullie noemen het zondig om een tv in huis te nemen omdat je je dan moedwillig aan de verleiding tot zonde blootstelt’, zo zeiden ze, ‘en nu stemt je vader er nota bene in toe om op tv te verschijnen. Voor andere mensen is het dan zeker niet zo erg dat zij tv-kijken? Wij vinden dit echt hypocriet!’. Nu, moeder, ik wist niet wat ik hierop zeggen moest. Ik kon wel huilen. Ik heb alleen nog gezegd dat ik vader er vanavond naar zou vragen. Moeder, waarom heeft vader dat nou gedaan?

‘Jullie noemen het zondig om een tv in huis te nemen omdat je je dan moedwillig aan de verleiding tot zonde blootstelt, maar namens de SGP verschijnen jullie wel op tv. Voor andere mensen is het dan zeker niet zo erg dat ze tv-kijken?’.

Moeder: Dat kunnen we beter bespreken als vader er zelf bij is, Marieke. Karel begon er ook al over, want Bram, onzer buurljongen, vroeg of hij vanavond bij hem tv kwam kijken want vader kwam op tv.

Marieke: O moeder, weet u waar ik nu zo bang voor ben, dat ik het nu nog moeilijker krijg op school. Tot op zekere hoogte hebben ze nog best respect voor je levensovertuiging als je maar eerlijk voor je standpunt uitkomt en consequent bent in de toepassing daarvan. U moet weten dat ze heel vaak uit eigen beweging in de pauze of als we een tussenuur hebben, voor mij de radio en/of de tv uitzetten of uitlaten. Ik vrees dat dat nu voorbij is. Als wij wel op tv verschijnen, terwijl we tegen tv zijn, dan handelen we in hun ogen onoprecht. Daar zijn ze heel gevoelig voor! Dan is het respect voor ons weg. Sommigen deden vanmiddag tegen mij al verachtelijk over ons.

Moeder, al zuchtend: Was vader er maar nooit aan begonnen! Maar ik ga nu eerst even naar het eten kijken, want vader kan elk moment binnenkomen. Ik had hem eigenlijk allang verwacht.

Vader treedt de keuken binnen

Moeder: Dag vader, je bent niet al te vroeg vandaag.

Vader: Inderdaad, juist toen ik weg wilde gaan, kreeg ik nog een telefoontje.

Moeder: Maar ik ben blij dat je er nu bent, man!

Vader: Vrouw, je zegt dit zo nadrukkelijk en jullie kijken allemaal zo bedenkelijk, er is toch niet iets bijzonders?

Moeder: Ja...eh... we hebben het over jouw interview dat vanavond op tv uitgezonden wordt. Zowel Karel als Marieke kwamen met vragen hierover thuis.

Bram van de burens heeft gevraagd of Karel vanavond als het interview uitgezonden wordt, bij hen tv komt kijken, maar ik heb gezegd dat ik het niet wil hebben, want het gevaar is te groot dat zo van het één het ander komt. Hij vindt dit oneerlijk: hij mag geen tv-kijken, maar jij verschijnt er wel op. Hij weet ook niet wat hij nu tegen Bram moet zeggen. En... bij Marieke op school vonden ze het ronduit hypocriet: uit principe tegen tv zijn en toch er vrijwillig in toestemmen om voor de tv-camera geïnterviewd te worden. Je weet ook dat de meeste van Mariekes klasgenoten tot op heden in de praktijk nog best wel respect toonden voor ons mijden van radio en tv, maar nu ze dit ontdekt hebben, hebben sommige vanmiddag tegen Marieke er al echt smalend over gedaan!

Marieke: Ja vader, dat is zo. Waarom hebt u toch aan een tv-interview uw medewerking gegeven? Dat deed u eerst toch nooit!

Vader: Dat klopt... Maar ja, het is ook niet de bedoeling dat we de standpunten die de SGP op grond van Gods Woord inneemt, onder andere ten aanzien van de zondagsrust en zondagsheiliging, voor onszelf houden. Die moeten uitgedragen worden! Je moet bedenken, als ik nu gelegenheid krijg om voor de tv-camera uit te

leggen waarom de SGP tegen openstelling van winkels op zondag is, dan bereik ik daarmee in één keer naar schatting toch al gauw zo'n vijfhonderdduizend mensen die ik anders niet bereik. Ook is het een feit dat de publieke debatten steeds meer via de media worden gevoerd. Op grond van deze overwegingen heb ik toch maar besloten om mij voor de tv-camera te laten interviewen.

Als ik gelegenheid krijg om voor de tv-camera uit te leggen waarom de SGP tegen openstelling van winkels op zondag is, dan bereik ik daarmee veel mensen die ik anders niet bereik.

Vroeger zou dit in strijd geweest zijn met de door het SGP-hoofdbestuur opgestelde mediarijlijn. Mede daarom heb ik voorheen verzoeken voor tv-interviews altijd resoluut van de hand gewezen, want ik het vind het laakbaar om gestelde richtlijnen te overtreden, zoals helaas verscheidene SGP'ers, ja zelfs prominente, in de praktijk wel gedaan hebben. Recent heeft echter het SGP-hoofdbestuur - onder andere vanwege dit laakbaar optreden van verscheidene SGP'ers - het mediabeleid versoepeld. Het desgevraagd uitdragen en verdedigen van SGP-standpunten in serieuze radio- en tv-programma's is nu officieel toegestaan.

Het blijft overigens wel zaak om voorzichtig en kritisch te blijven - dat zegt het hoofdbestuur zelf ook -, want voor je het weet, bereik je het tegendeel. Verslaggevers hebben er namelijk soms een handje van om je op zulk een wijze te bevragen dat er een karikatuur ontstaat van het standpunt dat je verdedigt.

Daarnaast is het zaak om fris en vlot over te komen bij de luisteraar of kijker. Je kunt daarvoor binnen de SGP een mediatraining volgen, waarbij je allerlei nuttige tips krijgt aangereikt⁹⁾. Je moet bijvoorbeeld voor de tv-camera niet te veel met je handen zwaaien, niet naar beneden kijken en...

Moeder: Maar man toch, sorry dat ik je onderbreek hoor, maar je lijkt wel helemaal in de ban van de media! Man, het is heus nog niet zolang geleden dat ik je nog tegen een ander hoorde zeggen, wat je overigens altijd gezegd hebt, dat de radio en in het bijzonder de tv zich niet lenen voor het overbrengen van de Bijbelse en Staatkundig Gereformeerde boodschap.

Op de tv draait het om het visuele, dat speelt de hoofdrol, dat weet je net zo goed als ik. Dit brengt met zich mee dat de tv-regisseur de kijker, wil hij een program-

ma interessant vinden, door beelden zal moeten boeien. Die beelden moeten daarom sterk afwisselend en flitsend zijn. En wat voor de beelden geldt, geldt feitelijk ook voor het gesprokene. Het gesprokene moet noodzakelijkerwijs ook kort, afwisselend en gemakkelijk te consumeren zijn. Kortom, om de kijker of luisteraar te binden moet alles, ongeacht het onderwerp, vluchtig, oppervlakkig en vooral amusant worden gepresenteerd, als een show. Hierbij passen geen gedegen betogen, diepgaande discussies of uitvoerige gesprekken. Daarom blijf ik erbij dat de radio en in veel sterkere mate nog de tv in hun wezen ongeschikt zijn voor de prediking van Gods Woord en het serieus propageren van de Staatkundig Gereformeerde beginselen. Dat heb je zelf toch ook steeds gezegd?

Vader: Ja, dat is waar.

Marieke: En vader, ik hoor u wel zeggen dat u via de tv heel veel mensen bereikt die u anders niet bereikt. Dit is op zich waar, maar... veel van die mensen, al weten ze van ons weinig, weten meestal nog wel te vertellen dat zij die behoren tot de zogenaamde zwartekousenkerken, uit principe tegen radio en tv zijn. Wanneer zij u dan toch op tv zien verschijnen, dan zal dat over het algemeen bij hen een gevoel van onoprechtheid en schijnheiligheid oproepen. U probeert dus wel via de tv de op Gods Woord gegronde Staatkundig Gereformeerde beginselen tot meerdere erkenning te brengen in den lande, maar ik vraag me zeer wel af of u zo niet eerder het tegendeel bereikt. Echt vader, als we onoprecht bij hen overkomen, dan blijven we nergens, dan hebben ze geen respect meer voor ons, ja dan vragen we er feitelijk zelf om dat ze de spot met onze standpunten gaan drijven en verachtelijk daarover gaan spreken.

Vader: Dat zou erg zijn, want als we zeggen dat we ons in leer en leven naar Gods Woord richten, en dat zeggen we, dan is de ere Gods eraan verbonden.

Moeder: En ook het zielenheil van onze naasten! Ik herinner me nog, dat is al heel wat jaren geleden, dat mijn vader thuis kwam van de partijdag - ik denk dat het in 1960 was - en dat hij ons vertelde dat één van de kiesverenigingen, ik meen Mijdrecht, met het voorstel was gekomen om voortaan gebruik te gaan maken van politieke zendtijd om ook langs die weg de SGP-beginselen uit te dragen. Maar tot zijn grote blijdschap was dit voorstel glansrijk weggestemd. Alleen de twee afgevaardigden van Mijdrecht waren ervóór geweest!

Vader: Ho nou eens even vrouw, de SGP maakt nu nog steeds geen gebruik van politieke zendtijd, hoor!

Moeder: Ja, dat weet ik wel. Ik wil ook niet beweren dat de SGP daar nu wel gebruik van maakt, maar waar het mij om gaat, is *de reden waarom* het gebruikmaken van politieke zendtijd toen werd afgewezen. Ik weet het niet helemaal precies meer, maar...

Vader: Laten we het dan maar even opzoeken. Karel, pak jij daar om de hoek op mijn kantoor de bundel met de Banieren van 1960 eens even. Goed zo, jongen. Ik denk dat we ergens in februari-maart moeten zoeken. O kijk, hier heb ik het al. Het staat in *De Banier* van 25

VAN AARD ONGESCHIKT VOOR PRINCIPIËLE VOORLICHTING

“We kennen drankbestrijders en geheelonthouders. De eerste bestrijden het alcoholkwaad. De tweeden gaan een stapje verder. Ter wille van de bestrijding van het kwaad midden zij in eigen leven de alcohol volstrekt, ook al weten zij best dat er geen bijbels verbod is om alcohol te gebruiken. Ten aanzien van radio en tv ben ik zo’n geheelonthouder, en ik wilde wel dat ieder zo was in de gereformeerde gezindte, of zo weer werd, hoe moeilijk dat misschien ook wordt met alle ontwikkelingen in de media-wereld. De argumentatie van de vorige generaties is anno 1991 niet alleen nog ten volle van kracht, maar moet nu nog zelfs zwaarder wegen dan toen. Maar is er ook nog niet een andere kant van de zaak? Laat het zo zijn, dat de radio een geweldige afbreker kan zijn van geestelijke waarden en zedelijke normen, maar het omgekeerde is toch ook mogelijk? Het omroepbestel biedt toch gelegenheid om Gods Woord te laten horen, principiële voorlichting te geven. Als er zo nog

gelegenheid is, ons volk door middel van dit middel de boodschap van Gods Woord te doen horen op alle terreinen des levens, is dat dan niet te verkiezen boven de algehele uitlevering van ons volk aan de propaganda van onchristelijke leer en leven? Het middel is op zichzelf genomen toch neutraal?

Ik bestrijd dat. Het middel is niet neutraal. Het verandert de inhoud van de boodschap op een verborgen, maar wel wezenlijke manier. Massa-communicatie is in feite een contradictio in terminis (een uitdrukking die zichzelf tegenspreekt). Hoe massaler, hoe minder diep, hoe minder echte communicatie. Wat er het beste mee gecommuniceerd wordt, is juist het vluchtige, het verstrooiende, het oppervlakkig amusement. Dat brengt de aard van deze media met zich mee. Ook de informatie, het blijft allemaal aan de oppervlakte. Je denkt, dat je alles weet van de oorlog in het Midden-Oosten [het terugdringen van Irak uit Koeweit; red.], als je uren aan het beeldscherm hebt gezeten, maar het was maar schijn: je zag maar door de verrekijkers van de nieuwsmakers. Deze media, met een bedrieglijke schijn van indringendheid, maar in wezen zo oppervlakkig naar hun eigen aard, zijn daardoor niet geschikt voor principiële voorlichting, voor Bijbels gefundeerde waarschuwingen, niet geschikt voor de boodschap van zonde en genade, de dood in Adam, het leven in Christus. Die boodschap is er bij uitstek een in het rechtstreeks persoonlijk contact. Radio en tv bieden daarvoor een bedrieglijk surrogaat.”

-Dhr. L.M.P. Scholten, ‘Pleidooi voor geheelonthouding’, in: *Ons Contact*, mei 1991, p. 18

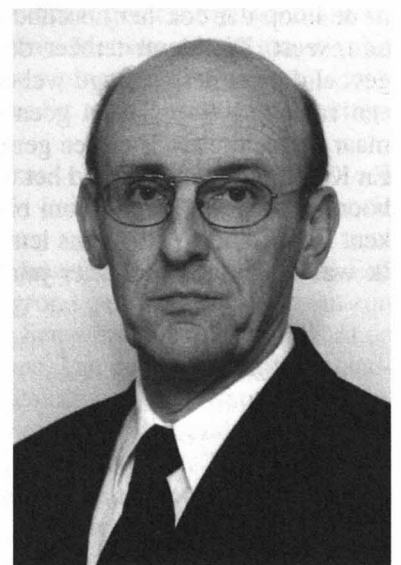
februari 1960. Ik zal het jullie voorlezen: *“Het H.B. is van oordeel, dat het voorstel van Mijdrecht ernstig moet ontraden worden, omdat in het gebruikmaken van de radio-zendtijd een zekere aanmoediging ligt om van de radio gebruik te maken, een gebruik, dat het H.B. voor de gezinnen vooral met kinderen, schadelijk vindt, gelijk dit ook het geval zal zijn met het gebruik van de televisie, waarvoor bij de verkiezingen aan de politieke partijen ook de gelegenheid wordt gegeven om er aan deel te nemen”*.

Moeder: Het optreden voor de radio en de tv werd dus ernstig ontraden omdat daarin voor anderen een aanmoediging ligt om van deze media gebruik te gaan maken. Dat dat waar is, heb je nu al heel duidelijk in je eigen gezin gezien, man. Karel heeft het nooit over tv-kijken en nu vraagt hij er naar! Daarbij komt dat je niet alleen aan je eigen gezin een verkeerd signaal afgeeft, maar jouw tv-optreden werkt richting je gehele achterban drempelverlagend. Kun je dat met het oog op hun zielenheil verantwoorden?

Vader: Nee.

Moeder: Eigenlijk kan ik ook niet begrijpen dat het SGP-hoofdbestuur tot die versoepeling in het zogenaamde ‘passief gebruik’ van radio en tv besloten heeft, want nog niet zo heel lang geleden merkte SGP-voorzitter, ds. A. van Heteren, in dit verband nog zo treffend op: “Je maakt toch gebruik van een riool waar

veel doorheen gaat wat niet goed is”. Noemde men vroeger de tv al een kijkkast van de duivel en de radio een luisterkast van de duivel, hoeveel te meer zijn die namen dan nu van toepassing, zodat er alle reden is om ten aanzien van het radio- en tv-gebruik de raad van de apostel Judas op te volgen (vers 23b): *en haat ook den rok die van het vlees bevlekt is*.

SGP-voorzitter ds. A. van Heteren: “Je maakt toch gebruik van een riool waar veel doorheen gaat wat niet goed is”.

GROTE GEVAREN

“Radio. Wat ik ervan denk? Dat de toepassing van deze [op zich] waardevolle uitvinding grote gevaren met zich brengt. Neem maar proef. Ge kunt door de radio ‘alles’ krijgen: zang, wals, dans, redevoeringen pro- en contra. Onze kinderen weten zeer gauw af te stemmen zo het hun verkiest, en wij hebben het gifde woning binnengehaald. Jarenlang is gestreden tegen wat men noemde verderfelijke lectuur, doch het wordt tijd dat men het zwaard aangordt tegen de verderfelijke radio. (...) Houdt die uit uw huis!”

-Bron: *De Banier*, 15 maart 1928-

Vader: O, o, als ik dit allemaal zo hoor, dan begin ik er behoorlijk spijt van te krijgen dat ik mijn medewerking gegeven heb aan het tv-interview. Ja, sterker nog, ik beseef nu dat ik er geheel verkeerd aan gedaan heb. Ik had het niet moeten doen. Achteraf gezien, zeg ik ook: ‘ik heb er onvoldoende over nagedacht’. ’s Morgens belde de verslaggever met de vraag of ik een interview op tv wilde geven over zondagsrust en zondagsheiliging. Als ik toestemde, zou op diezelfde dag nog in de middag het interview afgenomen worden. Ik had dus maar kort de tijd om erover na te denken. Echter, ik had me niet door hem moeten laten opjagen, maar minstens een dag bedenktijd moeten vragen. Ik heb hierin onvoorzichtig gehandeld en daardoor met name ook jou, Marieke, in moeilijkheden gebracht. Ach, onze bede mocht wel gedurig zijn: *Maak in Uw woord mijn gang en treden vast, opdat ik mij niet van Uw paân moog’ keren; en wordt mijn vlees door ’t kwade licht verrast, ai, laat het mij toch nimmer overheren* (Ps. 119:67).

In mijn eigen gezin heb ik nu gezien en pijnlijk ondervonden wat de gevolgen zijn van de recente aanpassing van het SGP-mediabeleid. Van deze mijn ondervindingen zal ik het SGP-hoofdbestuur op de hoogte brengen, in de hoop dat ook het hoofdbestuur op zijn schreden terugkeert. Dit klemt temeer daar ik nu goed zie en gevoel dat het desgevraagd wel of niet meewerken aan een radio- en tv-optreden geen vrijblijvende zaak is, maar dat de ere Gods ermee gemoeid is.

En Karel, jouw moeder had het toch bij het rechte eind hoor, toen ze jou verbood om bij Bram tv te gaan kijken. Maar zal ik je nog eens iets zeggen.

Ik was later thuis omdat er juist toen ik van kantoor

weg wilde gaan, nog iemand belde. Nu, dat was die verslaggever die mij geïnterviewd had. Behalve dat hij mij vertelde hoe de andere geïnterviewden op uitspraken van mij gereageerd hadden - waarbij hij overigens, zo ik begreep, mijn standpunten wel heel kort door de bocht samengevat had! -, wilde hij mij ook nog even op de hoogte brengen van het feit dat op het laatste moment besloten was om het uitzenden van de interviews een week uit te stellen. Dit omdat er plotsklaps in de politiek een discussie ontstaan was over het wel of niet onderwijzen van de scheppingsgeschiedenis in de biologielessen van het voortgezet onderwijs. Hierop wilde men gelijk inspringen, zodat vanavond uitsluitend daaraan aandacht geschonken zal worden. Dus Karel, je zou nog voor niets gegaan zijn ook!

En vrouw, nu de zaken zo liggen, hoop ik morgenvroeg bij leven en welzijn eerst die verslaggever op te bellen om hem te vragen of mijn interview niet geheel kan vervallen, want dat zou ik nu het liefst zien.

Moeder: Dat zou inderdaad het beste zijn, man!

Marieke: Maar hoe dat ook afloopt, ik ben heel blij, vader, dat u erop teruggekomen bent. Nu kan ik morgen eerlijk aan mijn klasgenoten vertellen hoe de zaken liggen en ik denk dat ze het wel zullen overnemen ook.

Karel: En ik zal gelijk even naar Bram lopen om te zeggen dat ik *echt* niet kom.

Moeder: En intussen zal ik het eten opwarmen, want dat is inmiddels koud geworden.

Tot zover het gesprek tussen vader, moeder, dochter en zoon. We verlaten nu stilletjes hun woning om rustig te kunnen nadenken over alles wat we aangehoord hebben. Het gehoorde mocht nog strekken tot lering, opscherping en waarschuwing, en ten aanzien van het SGP-mediabeleid een wederkeer tot de oude paden tot gevolg hebben. Zoniet, dan vrezen we dat het hek inzake het mediagebruik nu definitief van de dam is. We eindigen ten slotte deze samenspraak met het vijfde vers van de morgenzang. Dat maar gedurig onze bede mocht zijn:

*Verlicht ons hart, dat duister is;
Wil ons, naar Uw getuigenis,
Doen vlieden alle kwade paân,
En ijd'rig in Uw wegen gaan.*

A. Verwijs

*) Zie: “De SGP-er en de media”, in: *De Banier* van 9 juli 2004, p. 8-10, en “De band loopt...”, in: *De Banier* van 1 juli 2005, p. 8-10

